36774 - Çanak, çömlekten yapılmış kaplara veya duvara el sürerek teyemmüm almak

Soru

Çamurdan yapılmış kaplar veya çanak, çömlek gibi toprak maddelerden imal edilmiş kaplarla veya boya ile boyanmış duvarlara el sürerek teyemmüm almak câiz midir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Toprak, çamur, taş, kum ve çanak, çömlek gibi yerin üzerinde bulunan her şeyle teyemmüm almak sahihtir.

Nitekim Allah Teâlâ'nın şu emri buna delildir:

... فَتَيَمَّمُواْ صَعِيداً طَيِّباً فَامْسَحُواْ بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ ...

سورة المائدة من الآية: 6

"... temiz toprakla teyemmüm edin. Bunun için de (ellerinizle toprağa vurarak) ellerinizi ve yüzlerinizi bu toprakla mesh edin... " (Mâide Sûresi: 6)

Toprak cinsinden olan her şeyle teyemmüm almak câizdir.Bu, İmam Ebu Hanife ve İmam Mâlik'in -Allah ikisine de rahmet etsin- görüşüdür. Bu iki imama göre toprak, kum ve taşlarla teyemmüm almak sahihtir.

Ebu Hanife -Allah ona rahmet etsin-, düz taşla, toprak duvarla ve hâlis topraktan yapılmış çanak çömlekle teyemmüm almayı câiz görmüştür.

Aynı şekilde bir elbiseye eliyle vurduktan sonra üzerinden toz kalkarsa, o elbiseyle teyemmüm almayı câiz görmüştür." ("Bedâi'us-Sanâi'"; c: 1, s: 53. "et-Tâcu ve'l-İklîl"; c1, s: 511. "el-Mevsûatu'l-Fıkhıyye"; c: 14, s: 261)

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin-, toprak bulunmadığı takdirde toprak parçası bir şeyle teyemmüm alınmasının câiz olduğu görüşünü tercih etmiştir. (el-İhtiyârâtu'l-Fıkhıyye"; s: 28)

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn'e -Allah ona rahmet etsin-:

"Toprak bulamayan hasta, duvarla teyemmüm alabilir mi? Aynı şekilde yerdeki halı ve benzeri bir şeyle teyemmüm alabilir mi? Diye sorulmuş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

"Duvar, temiz toprak cinsindendir.Eğer duvar, ister taş olsun, isterse kerpiç olsun, topraktan yapılmış ise, üzerine el sürerek teyemmüm almak câiz olur. Yok eğer duvarın üzeri ahşap kaplama veya boya ile boyanmış ise, eğer üzerinde toz varsa, onunla teyemmüm alınmasında bir sakınca yoktur ve sanki toprağa el sürerek teyemmüm alan kimse hükmünde olur. Çünkü toprak, yerin üzerinde bulunan bir maddedir. Yok eğer duvarın üzerinde toz yoksa, bu takdirde üzerinde topraktan bir şey olmadığı için onunla teyemmüm alınmaz.

Yerdeki halı ve benzeri şeye gelince, bu konuda deriz ki: Eğer o halı ve benzeri şeyin üzerinde toz varsa, onunla teyemmüm alınır.Yok eğer üzerinde toz yoksa, onunla teyemmüm alınmaz. Çünkü halı veya benzeri o şey, toprak cinsinden değildir." (Temizlikle İlgili Fetvâlar; s: 240)

Sözün özü; boya ile boyanmadığı sürece duvarla veya çamurdan veyahut da çanak, çömlekten yapılmış kaplarla teyemmüm almak câizdir.Eğer boya ile boyanmış ise, üzerinde toz olmadıkça onunla teyemmüm alınmaz. Bir müslüman, bir kabın içine toprak veya kum koyarak ondan teyemmüm alabilir.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.